

GS.TSKH. LÊ HUY BÁ (Chủ biên)
Ths. THÁI LÊ NGUYỄN

ĐU LỊCH SINH THÁI

ECOTOURISM

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

GS. TSKH LÊ HUY BÁ (Chủ biên)
ThS. THÁI LÊ NGUYỄN

ACTMANG : Tổ chức tái tạo rừng ngập mặn
(Action for Mangrove Reforestation).

DLST : Du lịch sinh thái.

DLVH : Du lịch văn hóa.

DLLS : Du lịch
Đa dạng

ĐDSH : Đa dạng

ĐBSCL : Đồng bằng sông Cửu Long

ĐTM : Đánh giá tác động môi trường

EMS : Hệ thống quản lý môi trường

(Environmental Management Systems).

EU : Đơn vị môi trường (Environmental Unit).

EAMS : Hệ thống quản lý môi trường theo tiêu chuẩn

ECOTOUR : Du lịch sinh thái (Ecotourism).

GNP : Tổng sản phẩm quốc dân (Gross National Product).

GDP : Tổng sản phẩm quốc nội (Gross Domestic Product).

LCA : Đánh giá vòng đời sản phẩm (Life Cycle Assessment).

LCM : Quản lý vòng đời sản phẩm (Life Cycle Management).

HDI : Các chỉ số về phát triển con người

(Human Development Index).

HST : Hệ sinh thái.

IUCN : Tổ chức bảo tồn thiên nhiên thế giới

(International Union for conservation of Nature).

KBTN : Khu bảo tồn thiên nhiên.

KHKT : Khoa học kỹ thuật.

MTST : Môi trường sinh thái.

PATA : Hiệp hội Du lịch Châu Á - Thái Bình Dương

(Pacific Asia Travel Association).

STCQ : Sinh thái cảnh quan.

TAG : Đánh giá lý thuật của Chính phủ

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

MỤC LỤC

	Trang
PREFACE	11
PHẦN 1	
GIỚI THIỆU	
MỞ ĐẦU	13
Chương mở đầu : NHẬP MÔN DU LỊCH SINH THÁI	15
PHẦN 2	
SINH THÁI MÔI TRƯỜNG HỌC CƠ BẢN	
Chương 1 : ĐẠI CƯƠNG VỀ SINH THÁI MÔI TRƯỜNG HỌC	
1.1. Định nghĩa sinh thái môi trường	17
1.2. Lược sử về sinh thái môi trường	17
1.3. Phương pháp nghiên cứu môi trường sinh thái	19
Chương 2 : ẢNH HƯỞNG CỦA ĐIỀU KIỆN MÔI TRƯỜNG LÊN SINH VẬT VÀ CON NGƯỜI – SỰ TƯƠNG TÁC, TÍNH CHỊU ĐỰNG VÀ KHẢ NĂNG THÍCH NGHI	
2.1. Tóm lược về một số định luật	22
2.2. Sự tương tác giữa các yếu tố môi trường lên các cá thể trong hệ sinh thái	23
Chương 3 : SINH THÁI HỌC QUẦN THỂ- QUẦN XÃ	
3.1. Sinh thái môi trường học quần thể	36
3.2. Sinh thái môi trường học quần xã	39
3.3. Diễn thế sinh thái	40
Chương 4 : HỆ SINH THÁI MÔI TRƯỜNG – NGUYÊN TẮC VÀ CÁC KHÁI NIỆM	
4.1. Tổ chức – kết cấu – hoạt động của hệ sinh thái môi trường	43
4.2. Phát triển và tiến hóa của hệ sinh thái môi trường	44
4.3. Nội cân bằng của hệ sinh thái môi trường	44
Chương 5 : SINH THÁI RỪNG VÀ ĐA DẠNG SINH HỌC	
5.1. Sinh thái rừng	52
5.2. Đa dạng sinh học trong sinh thái học	75

PHẦN 3

SINH THÁI MÔI TRƯỜNG HỌC PHỤC VỤ DU LỊCH SINH THÁI

Chương 6 : ĐẠI CƯƠNG VỀ DU LỊCH SINH THÁI

- 6.1. Du lịch sinh thái 79
- 6.2. Khái niệm về phát triển du lịch bền vững 82
- 6.3. Các nguyên tắc Du lịch sinh thái bền vững 84
- 6.4. Mục tiêu nghiên cứu về Du lịch sinh thái 86

Chương 7 : Ô NHIỄM MÔI TRƯỜNG VÀ Ô NHIỄM MÔI TRƯỜNG TRONG HOẠT ĐỘNG DU LỊCH SINH THÁI

- 7.1. Định nghĩa về môi trường và ô nhiễm môi trường 89
- 7.2. Ô nhiễm môi trường 95
- 7.3. Suy thoái và ô nhiễm môi trường do hoạt động du lịch 97

Chương 8 : SỬ DỤNG HỢP LÝ VÀ BẢO VỆ TÀI NGUYÊN THIÊN NHIÊN TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI

- 8.1. Định nghĩa về tài nguyên 101
- 8.2. Tài nguyên Du lịch sinh thái 105

Chương 9 : QUY HOẠCH VÀ THIẾT KẾ DU LỊCH SINH THÁI

- 9.1. Định nghĩa quy hoạch Du lịch sinh thái 119
- 9.2. Các yêu cầu cần thiết lựa chọn một khu vực để phát triển
Du lịch sinh thái 119
- 9.3. Những đặc trưng cơ bản của lãnh thổ Du lịch sinh thái 120
- 9.4. Các bước cơ bản của quy hoạch và thiết kế Du lịch sinh thái 121
- 9.5. Các nguyên tắc của quy hoạch và thiết kế Du lịch sinh thái 126
- 9.6. Quy hoạch và xây dựng khu Du lịch sinh thái Cần Giờ
nhằm đáp ứng sự phát triển Du lịch sinh thái bền vững 130

Chương 10 : HOẠT ĐỘNG DU LỊCH SINH THÁI VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ LIÊN QUAN

- 10.1. Những tác động lên môi trường của hoạt động Du lịch
sinh thái 137
- 10.2. Sự cố và hiểm họa Du lịch sinh thái 140

Chương 11 : TÀI NGUYÊN CẢNH QUAN TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI

11.1. Định nghĩa, khái niệm cảnh quan và tài nguyên cảnh quan	142
11.2. Thành phần cảnh quan	144
11.3. Sắc thái cảnh quan	145
11.4. Cấu trúc cảnh quan	145
11.5. Phân loại hệ sinh thái cảnh quan	145
11.6. Sử dụng tài nguyên cảnh quan trong phát triển du lịch sinh thái	150
11.7. Các tác động Du lịch sinh thái đối với cảnh quan	151
11.8. Bảo vệ tài nguyên cảnh quan	152

Chương 12 : ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG MÔI TRƯỜNG MỘT DỰ ÁN DU LỊCH SINH THÁI

12.1. Định nghĩa	153
12.2. Mục đích của đánh giá tác động môi trường Du lịch sinh thái	153
12.3. Lợi ích của đánh giá tác động môi trường Du lịch sinh thái	153
12.4. Các bước tiến hành đánh giá tác động môi trường Du lịch sinh thái	154
12.5. Những nguyên tắc chính trong đánh giá tác động môi trường Du lịch sinh thái	157
12.6. Những điểm cần cho đánh giá tác động môi trường Du lịch sinh thái thành công	157

Chương 13 : ÁP DỤNG HỆ QUẢN TRỊ MÔI TRƯỜNG ISO 14001, EMS TRONG QUẢN LÝ DU LỊCH SINH THÁI

13.1. Giới thiệu hệ quản trị môi trường ISO 14001, LCA áp dụng cho Du lịch sinh thái	160
13.2. Lợi ích của bộ tiêu chuẩn ISO 14001	162
13.3. Quá trình áp dụng và xin chứng nhận	164
13.4. Ứng dụng quản lý môi trường trong khách sạn của hệ thống Du lịch sinh thái	169
13.5. Sử dụng tài nguyên nhân lực trong môi trường Du lịch sinh thái	174
13.6. Truyền thông và phân phối trong quản lý môi trường Du lịch sinh thái	175
13.7. Kiểm tra hoạt động	177
13.8. Áp dụng LCA vào Du lịch sinh thái	178
13.9. Kết luận	180

Chương 14 : VAI TRÒ, NHIỆM VỤ HƯỚNG DẪN VIÊN DU LỊCH SINH THÁI

- 14.1. Yêu cầu tối thiểu của một hướng dẫn viên
Du lịch sinh thái phải có 181
- 14.2. Nhiệm vụ chính của hướng dẫn viên Du lịch sinh thái 182
- 14.3. Nội dung gợi ý của một bản thuyết minh hướng dẫn
Du lịch sinh thái 183

Chương 15 : DU LỊCH SINH THÁI Ở VIỆT NAM

- 15.1. Các loại hình Du lịch sinh thái ở Việt Nam 185
- 15.2. Sơ lược về một số điểm Du lịch sinh thái ở Việt Nam 188
- 15.3. Tình hình phát triển Du lịch sinh thái ở Việt Nam 193
- 15.4. Định hướng phát triển Du lịch sinh thái ở Việt Nam 195
- 15.5. Một giải pháp cơ bản cho việc phát triển Du lịch sinh thái
ở Việt Nam 197

PHẦN 4

GIỚI THIỆU MỘT SỐ VÙNG ĐIỂN HÌNH Ở VIỆT NAM CÓ KHẢ NĂNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI

- I. KHU BẢO TỒN THIÊN NHIÊN BÌNH CHÂU – PHƯỚC BỬU 201
 - 1. Tổng quan về KBTTN Bình Châu – Phước Bửu
(Bà Rịa – Vũng Tàu) 201
 - 1.1. Vị trí địa lý 202
 - 1.2. Các nguồn lực tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên 202
 - 2. Định hướng phát triển và quy hoạch một số loại hình du lịch
trong KBTTN Bình Châu – Phước Bửu 209
- II. PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI ĐẤT MŨI – CÀ MAU 215
- III. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI
NHA TRANG 217
 - 1. Tổng quan về điều kiện tự nhiên – kinh tế – xã hội
của Nha Trang 217
 - 1.1. Vị trí địa lý 217
 - 1.2. Tài nguyên tự nhiên 217
 - 1.3. Tài nguyên Du lịch sinh thái 218
 - 2. Hoạt động du lịch ở Nha Trang 219
 - 2.1. Một số loại hình du lịch đang được khai thác 219
 - 2.2. Định hướng phát triển một số loại hình du lịch 221

IV. DU LỊCH SINH THÁI HỒ TUYỀN LÂM – ĐÀ LẠT,	
LÂM ĐỒNG	223
V. DU LỊCH SINH THÁI CỐ ĐÔ HUẾ	224
1. Tài nguyên du lịch	224
1.1. Tài nguyên du lịch tự nhiên	224
1.2. Tài nguyên du lịch nhân văn	225
1.3. Hiện trạng tài nguyên du lịch Huế	225
2. Định hướng tuyến, điểm du lịch sinh thái Huế	226
2.1. Du lịch thiên nhiên xứ Huế	226
2.2. Du lịch văn hóa truyền thống xứ Huế	229
VI. PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI KHU BẢO TỒN THIÊN NHIÊN	
ĐẤT NGẬP NƯỚC TRÀM CHIM – ĐỒNG THÁP	232
1. Sự hình thành và phát triển của khu bảo tồn thiên nhiên Tràm Chim	233
1.1. Các mục tiêu và chức năng cơ bản của khu bảo tồn	233
1.2. Đặc điểm tự nhiên khu vực Tràm Chim	233
2. Định hướng phát triển Du lịch sinh thái Tràm Chim vùng Đồng Tháp Mười	237
VII. PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI VƯỜN QUỐC GIA CÔN ĐẢO	239
1. Khái quát về Vườn Quốc gia Côn Đảo	239
1.1. Vị trí và lược sử hình thành	239
1.2. Các thành phần tài nguyên của Vườn Quốc gia Côn Đảo	239
2. Định hướng phát triển Du lịch sinh thái ở Vườn Quốc gia Côn Đảo	243
VIII. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI PHÚ QUỐC	245
1. Lược sử hình thành đảo Phú Quốc	245
2. Tổng quan về đảo Phú Quốc	246
IX. PHÁT TRIỂN DU LỊCH SINH THÁI VƯỜN QUỐC GIA CÚC PHƯƠNG	270
1. Lịch sử hình thành Vườn Quốc gia Cúc Phương	270
2. Tổng quan về Vườn Quốc gia Cúc Phương	270
3. Các nguồn tài nguyên của Vườn Quốc gia Cúc Phương	272
X. TIỀM NĂNG DU LỊCH SINH THÁI VƯỜN QUỐC GIA LÒ GÒ – XA MÁT, TÂY NINH	283
1. Vị trí địa lý	283
2. Địa hình	283
3. Khí hậu và thủy văn	284

4. Tài nguyên thực vật	284
5. Tài nguyên động vật	285
6. Tài nguyên nhân văn	287
XI. TIỀM NĂNG DU LỊCH SINH THÁI BÁN ĐẢO SƠN TRÀ	288
1. Đặc điểm tự nhiên của bán đảo Sơn Trà	288
2. Điều kiện xã hội	297
3. Đa dạng thực vật	297
4. Đa dạng về hệ động vật	306
5. Những nhân tố ảnh hưởng đến khu hệ sinh vật Sơn Trà	316
6. Phương hướng nhằm quản lý sử dụng lâu bền tài nguyên sinh vật trong khu bảo tồn thiên nhiên Sơn Trà	317
7. Bán đảo Sơn Trà – Một điểm du lịch thơ mộng	318
XII. TIỀM NĂNG DU LỊCH SINH THÁI TỈNH ĐẮK LẮK	320
1. Giới thiệu	320
2. Xã EAKAO	322
3. Vườn Quốc gia Yang Sin	328
4. Khu rừng bảo vệ hồ Lắk	330
5. Khu bảo tồn Nam Nung	331
6. Đa dạng sinh học Vườn Quốc gia Yok Đôn – Nền tảng Du lịch sinh thái bền vững	333
TÀI LIỆU THAM KHẢO	345